

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИЦТВА, МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ЛОГІСТИКИ

«МІЖНАРОДНЕ ТЕХНІЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ»

(назва навчальної дисципліни)

Методичні рекомендації до самостійної (практичної) роботи до Розділу 3

підготовки бакалавра

спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

освітньо-професійна програма Підприємництво та комерційна логістика

Укладач

Онищенко О.А., к.н.з держ.упр., доцент

(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрямок підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>07 Управління і адміністрування</u>	За вибором	
Розділів – 2	Спеціальність <u>076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність</u>	Цикл дисциплін професійної підготовки	
Загальна кількість годин – 90		Рік підготовки:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 3	Освітньо-професійна програма <u>Підприємництво та комерційна логістика</u>	3-й	-
		Лекції	
		24 год.	-
		Практичні	
		24 год.	-
		Самостійна робота	
Рівень вищої освіти: бакалаврський	42 год.	-	
	Вид підсумкового контролю: екзамен		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Міжнародне технічне регулювання» є формування у студентів сучасного уявлення про структуру та складові системи міжнародного технічного регулювання відповідності товарів та послуг, ознайомлення із законодавчим та нормативно-правовим забезпеченням її функціонування.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Міжнародно-технічне регулювання» є: узагальнення теоретичних засад у сфері міжнародного технічного регулювання, розуміння основних тенденцій та напрямів їх еволюції; визначення суті, законів, принципів і механізмів міжнародного технічного регулювання в розвитку суспільства; опанування основами методології, технологіями та процедурами міжнародного технічного регулювання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- предметну сферу і методологічну основу міжнародного технічного регулювання;
- перспективні наукові напрями розвитку міжнародного технічного регулювання;
- технології та процедури формування цілей міжнародного технічного регулювання;
- закони, принципи та механізми міжнародного технічного регулювання;
- засади, механізми, органи, методи та стилі міжнародного технічного регулювання;
- основні засади міжнародного технічного регулювання в соціальній та економічній сферах;
- особливості відповідальності суб'єктів міжнародного технічного регулювання за правопорушення у цій сфері;

вміти:

- підготувати нормативну документацію (накази, розпорядження тощо), пропозиції, рекомендації (проекти) для суб'єкта міжнародного технічного регулювання щодо

визначення відповідності товарів та послуг, застосовуючи методики відповідних певних показників;

- визначати технологію управління суб'єктом міжнародного технічного регулювання, що є раціональною за ознаками досягнення мети діяльності та ресурсами, що використовуються, з урахуванням особливостей цього суб'єкта;

- виробити процедури та основний зміст кожного етапу міжнародного технічного регулювання;

- вживати заходи із впровадження сучасних форм і методів міжнародного технічного регулювання;

- застосовувати встановлені та уніфіковані на міжнародному рівні методи та критерії оцінювання результативності та ефективності відповідності товарів та послуг в умовах соціально-економічних змін.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **компетентностей**:

- Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях, виявляти, ставити та вирішувати завдання у сфері професійної діяльності.

- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

- Здатність ініціювати заходи щодо збереження навколишнього природного середовища та здійснення безпечної діяльності.

- Здатність до оцінки та аналізу соціально-економічних процесів і явищ, до використання основи економічних знань у різних сферах діяльності.

- Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.

- Здатність розуміти нормативно-правового регулювання у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки.

Вивчення курсу базується на знанні студентами циклу фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін: «Основи стандартизації та метрології», «Основи екології та безпеки товарів народного споживання», «Правове регулювання підприємницької та біржової діяльності», «Технологія і управління якістю продукції», «Товарознавство», «Якість та безпечність товарів та послуг», «Організація торгівлі».

3. Теми практичних занять

Розділ 3. Міжнародні угоди та законодавчо-нормативна база сфери міжнародного технічного регулювання

Тема 8. Міжнародні угоди та законодавчо-нормативна база сфери міжнародного технічного регулювання

Характеристика міжнародних угод, директив ЄС у галузі технічного регулювання. Генеральна угода з питань митних тарифів і торгівлі (ГАТТ). Технічні бар'єри в торгівлі. Загальні принципи вільного руху товарів в країнах ЄС. Угода про технічні бар'єри в торгівлі СОТ (ТБТ). Угода про застосування санітарних та фіто санітарних заходів. Угода про оцінку відповідності та прийнятність промислових товарів (АСАА).

Вид теоретичного завдання: контрольне тестування за пройденим матеріалом

Тестові завдання:

Технічне регулювання – це:

правове регулювання відносин у сфері встановлення, застосування та виконання обов'язкових вимог до продукції або пов'язаних з нею процесів, систем і послуг, персоналу та органів, а також перевірка їх дотримання шляхом оцінки відповідності та/або ринкового нагляду;

перевірка проектної документації на продукцію, процесу її виготовлення і монтажу та визначення її відповідності встановленим вимогам;

вимоги, встановлені в технічних регламентах, стандартах, кодексах ustalenoї практики та технічних умовах;

видача документа (декларація про відповідність або сертифікат відповідності) на основі рішення, яке приймається після проведення відповідних (необхідних) процедур оцінки відповідності, що довели виконання встановлених вимог.

Основні принципи європейської політики за якістю:

кооперація і взаємодоповнення;

базовий підхід і соціальність;

структуризація;

використання нової концепції якості;

інтернаціоналізація;

всі відповіді вірні.

Технічне регулювання запобігає:

діям, що вводять в оману покупців, шляхом встановлення обов'язкових і добровільних вимог до продукції і здійснення заходів за оцінкою її відповідності цим вимогам;

вступу на ринок недоброякісної, потенційно небезпечної, фальсифікованої і контрафактної продукції;

всі відповіді вірні.

В якому році утворилася Міжнародна організація по стандартизації ISO?

1946 р.;

1950 р.;

1973 р.;

1983 р.

В якому місті була основана Міжнародна організація по стандартизації ISO?

Женева;

- Цюрих;
- Давос;
- Фрибур.

На базі якого договору було організаційно створено Європейське економічне співтовариство?

- договір про заснування Європейського економічного співтовариства;
- договір про заснування Національного економічного співтовариства;
- договір про заснування Міжнародного економічного співтовариства;
- всі три договори стали базою для створення Європейське економічне співтовариство.

Яку позначку отримали стандарти схвалені Британським інститутом стандартів?

- BBS;
- BSI;
- BSIR;
- BSI - ISO 9000.

Як позначається європейський аналог стандартів ISO серії 9000?

- BBS;
- EN 29000;
- EN-ISO 9000
- BSI.

Технічний регламент – це:

документ, що містить практичні правила чи процедури проектування, виготовлення, монтажу, технічного обслуговування, експлуатації обладнання, конструкцій чи виробів;

нормативно-правовий акт, прийнятий органом державної влади, що встановлює технічні вимоги до продукції, процесів чи послуги безпосередньо або через посилання на стандарти чи відтворює їх зміст;

документ, який встановлює загальні принципи, правила чи характеристики різних видів діяльності або їх результатів;

стандарт, прийнятий регіональною організацією зі стандартизації.

Міжнародна стандартизація – це:

- стандартизація, участь в котрій відкрита для відповідних органів усіх країн;
- стандартизація, що проводиться на рівні однієї країни;
- стандартизація, участь в котрій відкрита для відповідних органів країн одного географічного або економічного регіону світу;
- вірна відповідь відсутня.

Дайте відповідь на визначення «діяльності спеціально уповноважених органів виконавчої влади по контролю за додержанням підприємцями стандартів, норм і правил при виробництві та випуску продукції».

- безпека продукції;
- акредитація;
- державний контроль;
- державний нагляд.

Дайте відповідь на визначення «документ, який установлює загальні принципи, правила чи характеристики різних видів діяльності або їх результатів»

- нормативний документ;
- технічні умови;
- технічний регламент;
- кодекс усталеної практики (звід правил).

Дайте відповідь на визначення «наука про вимірювання, тобто відображення фізичних величин, їх значень за допомогою експерименту та обчислень із застосуванням спеціальних технічних засобів»

- сертифікація;
- технічне регулювання;
- стандартизація;
- метрологія.

Світова організація торгівлі (СОТ) була творена у

- 1994 р.;
- 1992 р.;

1990 р.;

2001 р.

ГАТТ – це:

багатостороння міжнародна угода про режим торгівлі і торговельної політики;

провідна міжнародна економічна організація;

позначка міжнародного стандарту;

регіональна міжнародна організація зі стандартизації.

Правовою базою СОТ є ряд багатосторонніх торговельних угод, яких було досягнуто під час так званого «Уругвайського раунду». Яка угода є зайвою?

угода про сільське господарство;

угода про застосування санітарних та фітосанітарних заходів;

угода про технічні бар'єри в торгівлі;

угода про використання вторинної сировини.

Скільки існує основних цілей діяльності ФАО?

8;

7;

9;

6.

В якому році була заснована організація ISO?

1950 р.;

1947 р.;

1983 р.;

1999 р.

Яка головна мета ISO?

сприяння розвитку стандартизації у світовому масштабі для полегшення світового товарообміну і співробітництва в галузі інтелектуальної, наукової, технічної та економічної діяльності;

здійснення міжнародних торговельних зв'язків через розроблення системи правових норм міжнародної торгівлі, контроль за їх дотриманням, а також забезпечення умов проведення багатосторонніх переговорів, спрямованих на глобальну лібералізацію торгівлі;

обов'язкове використання міжнародних стандартів ISO як основи для розробки евронорм або доповнення тих результатів, які досягнуті в ISO.

Оберіть англomовну абрeвіатури Програми розвитку ООН:

UNN;

UNDP;

UNESCO;

UNIDO.

Угода «Про технічні бар'єри в торгівлі» прийнята в рамках:

COT;

ООН;

ЄС;

СНД.

Тема 9. Складові системи міжнародного технічного регулювання

Система стандартизації продукції. Основні цілі CEN, правила розробки стандартів, директив, забезпечення бізнес-підходу в межах CEN. Система оцінки відповідності. Основні завдання Програми інтеграції України до Європейського Союзу в сфері підтвердження відповідності. Державний нагляд за підтвердженням відповідності. Міжнародні та європейські стандарти з підтвердження відповідності. Політика, в ЄС з оцінювання відповідності. Комплексний підхід до взаємного визнання результатів сертифікації. Системи управління безпечністю та якістю товарів та послуг. Міжнародні та національні стандарти з управління якістю. Стандарти BRС, IFS, GlobalGap, програма ЄС щодо оповіщення про небезпечні товари RAPEX. Система ринкового нагляду.

Вид практичного завдання: розв'язування проблемних питань та вирішення практичних завдань за тематикою дисципліни

Перелік проблемних питань та тем практичних завдань:

1. Система стандартизації продукції.
2. Основні цілі CEN, правила розробки стандартів, директив, забезпечення бізнес-підходу в межах CEN.
3. Система оцінки відповідності.

4. Основні завдання Програми інтеграції України до Європейського Союзу в сфері підтвердження відповідності.
5. Державний нагляд за підтвердженням відповідності.
6. Міжнародні та європейські стандарти з підтвердження відповідності.
7. Політика, в ЄС з оцінювання відповідності.
8. Комплексний підхід до взаємного визнання результатів сертифікації. Системи управління безпечністю та якістю товарів та послуг. Міжнародні та національні стандарти з управління якістю.
9. Стандарти BRС, IFS, GlobalGap, програма ЄС щодо оповіщення про небезпечні товари RAPEX. Система ринкового нагляду.

Приклад практичного завдання для вирішення:

Питанням теорії і практики безпеки товарів сьогодні приділяється значна увага, про що свідчить велика кількість наукових публікацій. Однак, реальною проблемою формування вітчизняного споживчого ринку, як і раніше, залишається безпека товарів.

Завдання: Запропонуйте можливі, на Ваш погляд, шляхи виходу з ситуації, що склалася.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	прак т	сам.роб.		л	прак т	сам.роб.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Розділ 1. « Роль та значення системи технічного регулювання в умовах глобалізації економічних процесів »								
Тема 1. Основи міжнародного технічного регулювання відповідності товарів та послуг. Менеджмент в сфері міжнародного технічного регулювання	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 2. Концепція врегулювання та уніфікації правових норм щодо відповідності товарів та послуг	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 3. Технічне регулювання та захист прав споживачів	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 4. Європейська політика контролю якості	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 5. Управління проектами в галузі міжнародного технічного регулювання	14	4	4	6	-	-	-	-
Разом за розділом 1	46	12	12	22	-	-	-	-
Розділ 2 «Міжнародно-правові засади технічного регулювання відповідності товарів та послуг»								
Тема 6. Роль міжнародних організацій в системі міжнародного технічного регулювання	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 7. Особливості систем технічного регулювання певних країн світу	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 8. Міжнародні угоди та законодавчо-нормативна база сфери міжнародного технічного регулювання	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 9. Складові системи міжнародного технічного регулювання	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 10. Програми міжнародної технічної допомоги в галузі технічного регулювання. Україна в системі міжнародної технічної допомоги	12	4	4	4	-	-	-	-
Разом за розділом 2	44	12	12	20	-	-	-	-
Усього годин	90	24	24	42	-	-	-	-

5. Види контролю і система накопичення балів

	Вид контрольного заходу	Кількість контрольних заходів	Кількість балів за 1 захід	Усього балів	Кількість контрольних заходів	Кількість балів за 1 захід	Усього балів
		Денне відділення			Заочне відділення		
1	Збір, систематизація та аналіз фактичного матеріалу за тематикою практичних занять. Терміни виконання – у межах підготовки до практичних занять	6	1	6	-	-	-
2	Виступ, презентація й обговорення результатів дослідження навчального матеріалу за тематикою практичних занять. Терміни виконання – у межах проведення практичних занять	6	1	6	-	-	-
3	Розв'язування проблемних питань та контрольних задач за тематикою практичного заняття. Терміни виконання – у межах проведення практичних занять	6	1	6	-	-	-
4	Розв'язування навчальних кейсів за тематикою практичного заняття. Терміни виконання – у межах проведення практичних занять	6	1	6	-	-	-
5	Контрольне тестування за результатом вивчення матеріалу Розділу 1 (проводиться по завершенні вивчення Теми 5 в письмовій формі)	1	8	8	-	-	-
6	Самостійне проходження тесту за матеріалом Розділу 1 у системі електронного забезпечення навчання ЗНУ Moodle (за умови виконання тесту не менше, ніж на 85%. Кількість спроб не враховується. Час не обмежено)	1	10	10	-	-	-
7	Самостійне проходження тесту за матеріалом Розділу 2 у системі електронного забезпечення навчання ЗНУ Moodle (за умови виконання тесту не менше, ніж на 85%. Кількість спроб не враховується. Час не обмежено)	1	8	8	-	-	-
8	Контрольне тестування за результатом вивчення матеріалу Розділу 2 (проводиться по завершенні вивчення Теми 10 в письмовій формі)	1	10	10	-	-	-

9	Підсумковий контроль – екзамен	Вирішення контрольних ситуативних задач та навчальних кейсів	15			-	-
		Контрольне тестування за вивченим матеріалом курсу (проводиться по завершенню вивчення курсу у письмовій формі)	25	40	-	-	-
Усього балів			29	100	-	-	-

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Рекомендована література

Основна:

1. Антонюк Д.А., Бухаріна Л.М., Онищенко О.А., Шишкін В.О. Підприємництво в сучасних умовах розвитку України : науково-практичний посібник. Запоріжжя : ЗНУ, 2018. 428с.
2. Бичківський Р.В. Метрологія, стандартизація, управління якістю і сертифікація : підруч.для вищ. навч.закл. Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів, 2004. 560 с.
3. Захист прав споживачів : навч. посіб. / Н. Г. Салухіна, О. М. Язвінська, О. І. Башкатова. Київ : МАУП, 2007. 382 с.
4. Кириченко Л. С, Самойленко А. А. Стандартизація і сертифікація товарів та послуг : підручник. Харків : Вид-во «Ранок», 2008. 240 с.
5. Міжнародне технічне регулювання : навч. посіб. / О.М. Сафонова та [ін.]. Харків : ХДУХТ, 2013. 372 с.
6. Мокій А. І., Яхно Т. П., Бабець І. Г. Міжнародні організації. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 280 с.
7. Салухіна Н. Г., Язвінська О. М. Стандартизація та сертифікація товарів і послуг : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 336 с.
8. Саранча Г. А. Метрологія, стандартизація, відповідність, акредитація та управління якістю : підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 672с.

9. Тарасова В. В., Малиновський А. С., Рибак М. Ф. Метрологія, стандартизація і сертифікація: підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 264с.
10. Цюцюра В. Д. Метрологія та основи вимірювань : навч. посіб. Київ : Знання-Прес, 2003. 180 с.

Додаткова:

1. Березівський П. С., Михалюк Н. І., Балаш Л. Я та ін. Планування діяльності підприємств. Львів : «Новий Світ – 2000», 2015. 620 с.
2. Бікулов Д. Т, Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с.
3. Горошкова Л.А. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2016/05/0039023.doc> (дата звернення: 10.08.2018).
4. Гриценко Л. Л., Дейнека О. В., Боярко І. М. Фінанси підприємств: навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2015. 285 с.
5. Дахно І. І. Міжнародне економічне право: навч.посіб. Київ : МАУП, 2009. 304 с.
6. Логачова Л. М. Управління проектами : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2015. 208 с.
7. Мошек Г. Є., Ковальчук М. М., Поканевич Ю. В. та ін. Менеджмент : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2015. 550 с.
8. Осовська Г. В., Осовський О. А., Масловська Л. Ц. Менеджмент організацій : підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2014. 366 с.
9. Скібіцький О. М., Матвеев В. В., Скібіцька Л. І. Організація бізнесу: менеджмент підприємницької діяльності : навч. посіб. Київ : Кондор, 2012. 911 с.
10. Старченко Г. В., Калінько І. В., Косач І. А. Операційний менеджмент : навч. посіб. Київ: Кондор-Видавництво, 2015. 264 с.
11. Шимко П.Д. Международный финансовый менеджмент: учебник и практикум для бакалавриата и магистратуры. Люберцы: Юрайт, 2016. 493 с.

Інформаційні ресурси:

1. Web-журнал «Інтелектус» – «ПАТЕНТБЮРО». URL: <http://www.patent.net.ua/intellectus/ua.html> (дата звернення: 15.08.2018).
2. Вища освіта та Болонський процес. Національний Темпус/Еразмус офіс в Україні. URL: <http://tempus.org.ua/uk/vyshha-osvita-ta-bolonskyj-proces.html> (дата звернення: 18.08.2018).
3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 18.08.2018).
4. Кабінет Міністрів України. Урядовий портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua> (дата звернення: 18.08.2018).
5. Лідерство в питаннях та відповідях. URL: <http://www.mahindrasatyam.com>. (дата звернення: 22.08.2018).
6. Международный технический журнал «Мир техники и технологий». URL: <http://www.mtt.com.ua/> (дата звернення: 18.08.2018).
7. Міністерство економічного розвитку і торгівлі. Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.me.gov.ua> (дата звернення: 19.08.2018).
8. Міністерство освіти і науки України. Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua> (дата звернення: 19.08.2018).
9. Модуль аналітики офіційного сайту «Prozorro», публічні закупівлі. URL: <http://bi.prozorro.org>. (дата звернення: 19.08.2018).

10. Науково-практичний журнал «Менеджмент сьогодні». URL: <http://grebennikon.ru/journal-6.html> (дата звернення: 20.08.2018).
11. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua/. (дата звернення: 21.08.2018).
12. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=50da6022-ffe8-4ddb-9248-8a24ab606d3c&title=ProzorroZmenshuKoruptsiuu-RezultatiOpituvanniaBiznesu>. (дата звернення: 21.08.2018).
13. Президент України. Офіційне інтернет-представництво. URL: <http://www.president.gov.ua> (дата звернення: 22.08.2018).
14. ЮНЕСКО. Офіційний сайт. URL: <http://www.unesco.org> (дата звернення: 22.08.2018).